

Magyarország természetes vizeinek halgazdálkodási hasznosítása 2024-ben

Kosáros Tünde, Szentes Katalin, Poór Csaba, Sevecsek Judit, Román Zoltán, Lengyel Péter,
Csörgits Gábor

Agrárminisztérium, Halgazdálkodási Főosztály

Az Agrárminisztérium Halgazdálkodási Főosztálya évente tájékoztatást ad a hazai természetes vízi haltelepítések és halfogások aktuális helyzetéről. A „természetes vizek” kifejezés alatt jelen esetben – a haltermelési létesítménytől való elválasztás végett – a halgazdálkodási nyilvántartásban szereplő halgazdálkodási vízterületeket értjük, amelyek között nem kizárólag természetes eredetű, hanem mesterségesen kialakított vagy jelentősen átalakított víztestek is előfordulnak. E nem természetközeli állapotú vízterületeken a hatályos jogszabályok lehetőséget biztosítanak idegenhonos halfajok jogszerű telepítésére is. Ebből adódóan a telepítési tervekben, illetve a telepítési táblázatokban a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően szerepelhetnek olyan fajok is, mint az amur, a fekete amur vagy a pisztrángsügér. E telepítések tehát nem a természetes állapotú, ökológiai szempontból védendő vízterületeket érintik, hanem a halgazdálkodási hasznosítás körébe tartozó, de nem természetes állapotú víztestekre (például egyes tározókra, bányatavakra, csatornaszakaszokra) korlátozódnak.

Haltelepítések

Az 1. táblázatban a nyilvántartott halgazdálkodási vízterületeinken megvalósult 2024. évi haltelepítések adatai láthatóak. Az adatok a Halgazdálkodási Szakrendszer (HGSZ) „összesített haltelepítési jelentés” menüpontja alatt rögzített 2024. éves adatok összegzéséből származnak (NÉBIH). A „kis korosztályok” lárva, zsenge ivadék, előnevelt ivadék egyedszámban, míg a „nagy korosztályok”, egynyaras, kétnyaras, háromnyaras, extra és az anya egyedszámban, valamint tömegben is szerepelnek.

Magyarország „pontyos ország”, a legnagyobb mennyiségben telepített halfaj a ponty, 2024-ben a kis korosztályból 8 947 700 db, a nagy korosztályból pedig 3 324 485 db mintegy 3 810 605 kg mennyiségben került a halgazdálkodási vízterületekbe. A nagy korosztályú halak telepítése rövid távon gyors horgászati eredményeket hozhat, ugyanakkor magasabb a költségvonzata. Az összes halfaj tekintetében a kis korosztályból összesen 19 006 463 db, a nagy korosztályból pedig 5 501 265 db (4 249 873 kg) telepítése történt 2024-ben. A „kis korosztályból” a ponty után a legnagyobb mennyiségben ragadozó fajok telepítése történt (süllő 5 714 449 db, csuka 2 377 845 db).

1. táblázat: Magyarország nyilvántartott halgazdálkodási vízterületein megvalósult 2024. évi haltelepítések
(forrás: NÉBIH)

	„Kis korosztályok”: lárva, zsenge ivadék, előnevelt ivadék	„Nagy korosztályok”: egynyaras, kétnyaras, háromnyaras, extra, anya	
Taxon	Egyedszám (db)	Össztömeg (kg)	Egyedszám (db)
Ponty	8 947 700	3 810 605	3 324 485

Süllő	5 714 449	63 683	165 368
Csuka	2 377 845	34 019	64 586
Harcsa	419 515	30 321	60 214
Keszegfélék	0	136 381	821 193
Balin	324 500	1 529	29 791
Bodorka	400 000	2 988	67 160
Compó	30 000	10 137	67 567
Déverkeszeg	100 000	101 018	663 655
Domolykó	145 150	350	22 250
Jászkeszeg	135 400	960	23 480
Karikakeszeg	0	600	2 200
Kecsege	56 554	6 181	20 091
Kősüllő	251 000	1 243	3 099
Márna	27 750	459	35 839
Menyhal	25 000	190	17 000
Paduc	0	135	11 500
Sebes pisztráng	1 600	465	1 467
Sügér	0	20	1 000
Széles kárász	0	520	1 466
Szilvaorrú keszeg	0	200	20 000
Vörösszárnyú keszeg	50 000	2 107	48 360
Afrikai harcsa	0	9 224	4 177
Amur	0	35 038	23 930
Csíkos sügér (hibrid)	0	68	45
Fehér tok	0	249	9
Fekete amur	0	300	75
Lénai tok	0	337	12
Szivárványos pisztráng	0	546	1 246
Összes	19 006 463	4 249 873	5 501 265

Halfogások

A 2. táblázatban látható a halfogásra jogosító okmányok szerint csoportosított fogások mennyisége a NÉBIH adatszolgáltatása alapján. 2024-ben hazai vízterületeinkről összesen 4 744 283 kg halat fogtak ki. Az általános magyarországi trendnek megfelelően halfajok tekintetében ebben az évben is a legnagyobb mennyiségben pontyot fogtak a horgászok, 2 860 109 kg-ot. Ehhez képest minimum egy nagyságrenddel kisebb a többi halfajból kifogott mennyiség: kétszázezer kilogramm feletti értéket képvisel az amur, az ezüstkárász, a harcsa és a keszegfélék fogása. Az ökológiai célú szelektív halászat gyakorlati alkalmazását kiválóan illusztrálja a halászati engedéllyel kifogott 171 678 kg mennyiségű törpeharcsa, ugyanakkor megjegyzendő, hogy az így kifogott busa mennyiségének érdemi fokozása lenne kívánatos (főként annak figyelembevételével, hogy a horgászok busafogása az ökológiai célú halászat 2024. évi eredményének több mint ötszöröse volt!).

2. táblázat: 2024. évi halfogások Magyarország nyilvántartott halgazdálkodási vízterületein, halfajonként, fogási engedély szerint (forrás: NÉBH)

Taxon	Horgászfogás*	Halászbjegy** (rekreációs halászat)	Halászati engedély**	TUHIR* (turista)	ÖSSZESEN
-------	---------------	---	-------------------------	---------------------	----------

				horgászok fogása)	
	tömeg (kg)	tömeg (kg)	tömeg (kg)	tömeg (kg)	tömeg (kg)
Amur	214 138	1 313	32	377	215 860
Angolna	2 332	2	9 052	2	11 388
Balin	41 749	407	0	81	42 237
Busa	141 055	8 547	27 385	106	177 093
Compó	1 758	45	0	17	1 820
Csuka	96 486	1 529	83	116	98 214
Domolykó	3 351	150	0	1	3 502
Egyéb idegenhonos halfaj	22 288	992	2 724	455	26 459
Ezüstkárász	227 141	2 823	6 389	171	236 524
Süllő	170 666	2 088	0	91	172 845
Garda	557	2	0	2	560
Harcsa	215 924	4 384	143	101	220 552
Jászkeszeg	1 992	-	-	5	1 997
Keszegfélék	392 766	8 668	31	1 472	402 936
Kőszüllő	11 489	49	0	16	11 554
Márna	20 774	520	0	29	21 323
Menyhal	348	18	0	0	366
Paduc	4 025	-	-	3	4 028
Pisztrángsügér	137	-	-	0	137
Ponty	2 860 109	7 803	193	5 366	2 873 471
Sebes pisztráng	141	-	-	0	141
Sügér	2 617	66	0	5	2 688
Széles kárász	0	5	0	0	5
Szilvaorrú keszeg	1 257	-	-	0	1 257
Szivárványos pisztráng	119	-	-	0	119
Tok fajok - idegenhonos	140	-	-	0	140
Törpeharcsa	43 834	1 462	171 678	94	217 068
Összesen	4 477 191	40 873	217 710	8 509	4 744 283

** a Halgazdálkodási Szakrendszer, „Fogási napló összesített adatainak beküldése” menüpontja alatt 2024. évre rögzített adatok összegzéséből származó értékek

* A MOHOSZ 2024. évi horgászfogások (állami horgászjegyes és turista állami horgászjegyes) adatszolgáltatásából származó adatok

A 3. táblázatban a kiválasztott halfajok horgászjegyes fogása látható a nagyobb halgazdálkodási vízterületek bontásában. E vizekre vonatkoztatva az összes halfogásból a legjelentősebb tétel a ponty (2023: 1 032 305 kg; 2024: 985 541 kg). 2024-ben a legtöbb pontyot, süllőt és compót a Balatonból fogták ki, a Dunából pedig a legtöbb menyhalat. A Tisza és vízrendszere a csuka, kőszüllő, a harcsa és az amur esetében adta a legnagyobb zsákmányt, ahogyan ez a 2023-as évben is történt.

2024-ben az előző évhez képest a csuka és a kőszüllő nagyobb halgazdálkodási vízterületeken kifogott mennyisége jelentősen növekedett (csuka – 2023: 30 942 kg; 2024: 46 031 kg; kőszüllő – 2023: 6 803 kg; 2024: 9 858 kg).

*3. táblázat: Nagyobb halgazdálkodási vízterületek horgászjegyes fogása 2024-ben (kg)
(forrás: MOHOSZ)*

	Balaton és vízrendszere	Velencei-tó	Tisza és mellékfolyói, Tisza-tó	Duna	RSD*	Fertő tó	Körösök	ÖSSZESEN 2024.	ÖSSZESEN 2023.
Ponty	371 924	19 583	241 740	135 451	142 127	807	73 909	985 541	1 032 305
Compó	917	1	37	273	18	0	7	1 253	1 343
Menyhal	10	0	49	118	19	0	2	198	188
Csuka	7 117	21	21 068	12 732	2 538	111	2 444	46 031	30 942
Kőszüllő	1 582	2	5 037	2 037	694	1	505	9 858	6 803
Süllő	55 412	29	28 567	21 385	3 817	313	5 436	114 959	115 742
Harcsa	24 935	27	61 279	21 684	6 830	654	10 162	125 571	111 332
Amur	1 765	3	21 440	12 509	1 776	6	9 876	47 375	52 390

*Ráckevei (Soroksári)-Duna a Kvassay zsiliptól Tassi zsilipig, a hozzá tartozó mellékágakkal, hókonyokkal és a Dömsödi Holt-Duna

Összességében megállapítható, hogy a nagyobb halgazdálkodási vízterületeken a halfogás a korábbi (2023.) évhez hasonlóan alakult, érdemi – és pozitív – változást csak a fent már említett két faj, a csuka és a kőszüllő mennyisége jelentett.

A vízterületek összehasonlítása alapján 2024-ben a Balaton és vízrendszere továbbra is a legjelentősebb halfogási helyszín maradt, különösen ponty, süllő és harcsa tekintetében. A Tisza és mellékfolyói, valamint a Tisza-tó szintén kiemelkedő eredményeket mutattak, főként ragadozó halakból. A Duna stabil fogási adatai a változatos halfajösszetételt tükrözik, míg az RSD kiegyenlített, de erős ponty- és harcsafogásával járult hozzá az összeredményhez. A Velencei-tavon és a Fertőn továbbra is alacsonyabb horgászjegyes fogást regisztráltak, amit értelemszerűen magyaráz a több év óta tartó aszályos időjárás miatt e területeken meg tapasztalható igen alacsony vízszint is.